

MINI MILLANG

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

AASTAST 1925

VEEBRUAR 2013

Wabariigi eri

Vaata ringi - oled vaba!

Eesti taasiseseisvus 1991. aastal 20. augustil. Meie, praegused treffneristid, oleme kõik sündinud vabas Eestis. Olen ise hakanud suveräänsuse mõistet järjest enam teadvustama. Kõige tugevamalt kogesin end „vaba eestlasena“ emakeelelaagris - on ju keel üks põhiline riigitunnus ja rahvuse eripära. Ilmselt ei ole meil kombeks hommikuti esiteks mõelda, et me oleme priid ja elame iseseisvas riigis. Meie jaoks on need mõisted isenesestmõistetavad.

Tõesõna, ega me ei oska oma vabadust teinekord tähelegi panna, aga ometi oleme selle üle päris uhked. Usun, et meis kõigis on emapiimaga kaasa tulnud pisutki patriotismi, laulupidude armastust ja üheshingamist. Lõppes ju meie oma perestroika-teemaline ballgi „Koitu“ lauldes ja lippe lehvitades. Väljendugu meie vabaduseroõm siis pidupäeva eel ajaloorings isamaaviise lõõritades, aastapäeva aktusel õigete sõnadega hümnid lauldes või hoopis kodus Tujurikkujat kuulates.

Elagu Eesti!
...sest nii nagu Treffner täna, nõnda kogu Eesti homme.

PEATOIMETAJA
ELIISA ÜLEVAIN

Pikk Hermann: Lippu heisates kõlab Eesti hümn.

JUHENDAJA Age Salo	PEATOIMETAJA Eliisa Ülevain
KÜLJENDAJA Annemari Sepp	VEEBIMIILANG Mihkel Eidast

TOIMETAJAD
Hanna-Lotta Otstavel, Iida Elise Murumets,
Aksel Part, Liisa Kriipsalu, Mihkel Eidast

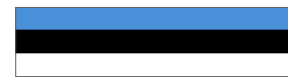
Eesti Vabariigi presidendid autasud

TEKST LIISA KRIIPSALU

Valgetähe teenetemärk Vabariigi Presidendi hariduspreemia

Valgetähe teenetemärk on asutatud 1936. aastal Eesti rahva vabadusvõitluse mälestamiseks. Valgetähe teenetemärk antakse riigiteenistuses või omavalitsuses osutatud teenete tunnustamiseks ja välismaalastele Eesti riigile osutatud teenete eest. Valgetähe teenetemärkil on seitse klassi.

Vabariigi Presidendi hariduspreemia võib määrata kõigil õpitasetel haridusalaga seotud inimestele, kes on saavutanud Eesti hariduselus väljapaistvaid tulemusi õpetajana, õppejõuna, haridusasutuse juhina või töötajana haridusasutuses, õpikute ja metoodiliste materjalide koostajana, samuti haridusalaste praktiliste

uuenduste algatamisega ja ellurakendamise või haridusametnikuna hariduspoliitika väljatöötamisel. Presidendi hariduspreemiat antakse välja 2003. aastast. Vabariigi Presidendi hariduspreemia – Aime Punga, 1.II. 2012
Vabariigi Presidendi hariduspreemia – [Urmas Kokas] [saar], 12.10. 2009

AUVÄÄRSED HARIDUSTÖÖTAJAD

Valgetähe V klassi teenetemärk – Hele Kiisel, 23.02.2012
Valgetähe IV klassi teenetemärk – Ott Ojaveer, 23.02.2009
Valgetähe IV klassi teenetemärk – Aime Punga, 23.02. 2005

Uhke orden: Valgetähe teenetemärk.

Kas teadsid, et...

... hoolekogu esimehele Margus Orole annab Eesti Vabariigi president üle Eesti Punase Risti V klassi teenetemärgi?

Riigikaitse - popp ja noortepärane

TEKST AKSEL PART

Juba kooliaasta algul valikkursuste plaani koostades jäi paljudele trefferistidele silma intrigeeriva nimega aine: riigikaitse. Nende huvitatute hulgas olin ka mina, kuid tookord jäi mingil põhjusel linnuke vastavasse lahrisse märkimata. Kursuse alates sundisid aga sõprade kiidusõnad mindki uurima, millega riigikaitse näol õigupoolest tegemist on.

Parajalt teooriat - parajalt praktikat

Nagu selgus, on riigikaitse valikkursus midagi enam kui vaid sõjaväe eelkool. Näidatakse, kuidas igauks meist saab riigikaitseesse panustada ning rõhk pole mitte niivõrd selle sõjalisel, vaid pigem mittesõjalisel poolel, mida võiks tunda iga endast lugupidav kodanik.

Koolitunnile omaselt on suurem osa tundidest teoreetilised ning loenguformaadis, kuid omal kohal on ka praktilised tunded, milles õpetatakse esmaabi põhivõtteid ning tutvustatakse sõjaväe varustust. Kuigi tundide sisu ning teoreetilise-praktilise osakaal on paika pandud kaitseministeeriumi poolt, on õpetajal siiski võimalus programmi oma arusaamadega järele kohandada

ning isikupärasemaks muuta. Nii näiteks on HTGs tavapärastele tundidele vahelduseks käinud mitmed külalised, nende hulgas ka leitnant Hannes Võrno.

Kevadel aga, kui ilmad juba natuke soojemaks lähevad, kulmineerub riigikaitse kursus kahepäevase välilaagriga, mis on plaanis alles teist aastat. Nimelt minnakse kõik koos pärast koolivaheaega metsa telkima ning õpitakse põhilisi oskusi looduses ellu jäämiseks. Näiteks omandatakse vajalikud oskused lõkke süütamiseks, õpitakse kompassiga orienteeruma ning ehitatakse ka hädapäraseid varjualuseid.

Populaarsus

Välilaager on kindlasti üks põhjuseid, miks riigikaitse kursus õpilaste hulgas nii populaarne on,

kuid kindlasti pole see ainus. "Mulle meeldivad karmid mehed," seletas üks näitsik küsimuse peale, miks ta riigikaitseesse läks. Kas on tõesti põhjus karmides meestes või tütarlaste väiksemates riigikaitsealastes teadmistes või hoopis milleski muus, igal juhul on tüdrukute huvi antud kursuse vastu aastast aastasse väga kõrge püsinud - eelmisel aastal olla neidusid isegi rohkem olnud kui noormehi. Aine üldine populaarsus on samuti suur - arvestuste nädalal oli suur kirjanduse klass (107) peaaegu otsast otsani õpilasi täis ning õpilaste tagasiside on olnud väga positiivne. Kursusega lähemalt tutvust teinud, kahetsen tõsiselt, et sügisel käsi linnukese märkimisel tõrjus, kuid õnneks pole veel hilja ning järgmisel aastal saan selle vea parandada.

TEKST ELIISA ÜLEVAIN

Emotsionaalne ajalooõhtu - sõnad, muusika ja eesti toit

19. veebruaril kutsus ajalooõhtu meenutama laulva revolutsiooni sündmusi ning ühtlasi koos vabadusviise laulma. Olles alati olnud vaimustuses kargetest põhjamaa lugudest, astusin pärast tunde ajalooklassi. Suupistelaud oli lookas eestipärastest võileibadest hapukurgi ja sprottidega. Magusaks

olid kõrvale Anni kaeraküpsised ja Kalevi kommid. Õpetaja Aare Ristikivi oli kenasti rahvusriietes, klassitahvlil rippus Eesti lipp ning põlesid küünlad. Esiti andis ajalooõpetaja ülevaate laulvast revolutsioonist, siis aga võtsid juhtimise üle vilistlane Katrin Helena Kuslap oma noorema venna Markusuga. Katrin laulis ja Markus saatis kitarril. Alustasime lauluga „Ei ole ükski üksi maa“, millega seoses Aare Ristikivi jagas

noorpõlve diskokogemusi. Jätkasime Alo Mattiiseni kuulsa viie teosega. Tekkis mõnusalt ülev tunne, peaaegu nagu oleks laulupeol olnud. Tolleaegsed muusikud on julgenud neis lugudes välja öelda seda, mida poliitikud poleks iial sõandanud valjult lausuda. Avastasime koos, et sõnad ja muusika võimendavad emotsioone. Emotsionaalne mälu aga sealjuures on ikka selgem kui ratsionaalne.

Pakuti head-paremat: Kiluvõileivad, hapukurk, eesti kommid ja tee.

Mo issama, mo ön ja rööm!

TEKST ELIISA ÜLEVAIN
JA HANNA LOTTA
OTSTAVEL

Riigi 95. sünnipäeva eel otsustasime läbi viia pisikeseks eksperimendivormis uuringu. Küsisime kooli õpetajatelt ja teistelt töötajatelt Eesti Vabariigi hümnisõnu. Päeva lõpuks pidime tõdema, et täiesti õigeid ridu meil ei olnudki võimalik kuulda. Kõige lähemale jõuti huvijuhhi kabinetis, kus pärast kahte esimest etteloetud rida jäadi sügavas mõttesse, kuid päris lõpu ei suudetud siiski meelde tuletada. Tihti prooviti sõnade meenutamiseks ümiseda omaette viisi, kuid seegi tõi rohkem segadust kui selgust. Mõned õpetajad proovisid piinlikkuse vältimiseks laulu ettekandmisest kõrvale hiilida ning ühel juhul lausa hakati enese-

kindla ja rõõmsa näoga hoopis vale laulu esitama. Kahjuks ei suutnud sel korral ükski küsitletud Treffneri õpetaja hümnisõnne ette kanda.

Et me aga aastapäeva aktusel hätta ei jääks, lugegem enne sõnad üle, et oskaksime ikka „kalleid“ ja „armsaid“ õigete kohtade peale paigutada.

Mu isamaa, mu ön ja rööm

Sõnad: Johann Voldemar Jannsen (1869)
Viis: Friedrich Pacius (1848)

Mu isamaa, mu ön ja rööm,
kui kaunis oled sa!
Ei leia mina iial teal
see suure, laia ilma peal,
mis mul nii armas oleks ka,
kui sa, mu isamaa!

Sa oled mind ju sünnitanud
ja üles kasvatand;
sind tänan mina alati
ja jään sull' truuiks surmani,
mul kõige armsam oled sa,
mu kallis isamaa!

Su üle Jumal valvaku,
mu armas isamaa!
Ta olgu sinu kaitseja
ja võtku rohkest önnist,
mis iial ette võtad sa,
mu kallis isamaa!

Kas teadsid, et...

- Eesti hümnisõnu ei ole õigusaktides selgelt kehtestatud.
- „Mu isamaa, mu ön ja rööm“ on omandanud tavaõiguslikult Eesti hümnisõnu tähenduse.
- J.V. Jannsen kirjutas hümnisõnu Hiiumaa Reigi koguduse õpetaja Gustav Felix Rinne luuletuse „Hioma- ehk issamaa laul“ järgi. Rinne luuletus algab sõnadega: „Oh Hiomaa, sa merre saar, issama, mo ön ja rööm. Kui armas õlled sa, kui kaunis õlled sa!“
- 1896. aastal nimetas Postimees seda esmakordselt eesti rahva hümniks.

PILT TURISMIBÜROO

Pidu iga 5 aasta tagant: Laulupidudel lauldakse peale hümnisõnu ka teisi isamaalisi laule.

Pro patria

TEKST IIDA ELISE MURUMETS

„*Pro patria*“ on ladinakeelne väljend, mis tähendab „isamaa eest“. Eessõna „*pro*“ tähendab „millegi eest“ ja „*patria*“ isamaad, mis on tulnud sõnast „*pater*“ ehk „isa“. Sealt on tulnud eesti keelde väljend „patrioot“. Kõige tuntum on see sõnakombinatsioon lauses „*Dulce et decorum est pro patria mori*“, mis tähendab „Magus ja auväärne on isamaa eest surra“. Seda deviisi kasutatakse autahvlitel. Huvitav fakt: ka meie kooli aulas. Kirjanduses ja filmideski võib seda väljendit kohata. Näiteks briti luuletajal Wilfred Owenil on samanimeline luuletus. Film „*Johnny Got His Gun*“

Nimed marmortahvil: Ka meie kooli mälestustahvil on kasutatud kuulsat deviisi.

lõppeb selle lausega. Margaret Mitchelli romaanis „Tuulest viidud“ seisab vendade Tarletonide hauakivil seesama lause. „*Dulce et decorum est pro patria mori*“ on paljude

organisatsioonide motoks (näiteks Higgins klannil ja ka Sri Lanka armeel).

(*Toimetus tänab õpetaja Marcus Hildebrandti koostöö eest.*)

